

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 214/03-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., M., zastúpeného advokátom JUDr. M. P., M., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici z 20. februára 2003 č. k. 8 C 69/02-43 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15 Co 131/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2003 doručená sťažnosť J. H., bytom M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. P., M., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „okresný súd“) z 20. februára 2003 č. k. 8 C 69/02-43 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15 Co 131/2003.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listín vyplýva, že Okresný súd v Banskej Bystrici o návrhu sťažovateľa a A. D., rod. H. (ďalej aj „navrhovateľa“), ktorým sa podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) domáhali náhrady za znehodnotenú obytnú a hospodársku budovu, za znehodnotenú kolibu, trvalé porasty a za živý a mŕtvy inventár, rozhodol čiastočným rozsudkom z 27. apríla 1995 č. k. 17 C 234/93-136 tak, že navrhovateľom priznal náhradu vo výške 123 669 Sk, a to formou podielov na imaní odporcu, ktorým bolo Poľnohospodárske družstvo Podlavice. Okresný súd uvedeným rozsudkom nerozhodol o uplatnenom nároku navrhovateľov, ktorý sa týkal živého a mŕtveho inventára. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, ktorému Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 18. septembra 1995 sp. zn. 11 Co 2730/95 nevyhovelo a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie sťažovateľa, ktoré podal proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu, rozsudkom z 25. marca 1997 sp. zn. 3 Cdo 166/96 zamietol.

Sťažovateľ sa svojím žalobným návrhom zo 14. februára 2002 na okresnom súde domáhal zaplata sumy 278 863 Sk s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným čiastočným rozsudkom okresného súdu z 27. apríla 1995 č. k. 17 C 234/93-136. Uvedené rozhodnutie považoval sťažovateľ za nezákonné z dôvodu, že sa v ňom konštatuje, že majetok jeho matky prešiel na štát, pričom toto konštatovanie podľa sťažovateľa nezodpovedá pravde, pretože majetok jeho matky na štát nikdy neprešiel, táto súdená nikdy nebola, zažila však politickú perzekúciu a vyhnanstvo na severnú Moravu. Podľa tvrdenia sťažovateľa na štát prešiel len majetok jeho otca, ktorý nechcel podpísať prihlášku do JRD, preto bol aj uväznený. Sťažovateľ si na okresnom súde uplatnil reštitučné nároky podľa zákona o pôde, celý postup okresného súdu však až do vydania čiastočného rozsudku č. k. 17 C 234/93-136, ako aj toto rozhodnutie považoval za nezákonné a z tohto titulu si uplatnil náhradu škody *podľa čl. 46 ods. 3 ústavy*, vychádzajúc aj z toho, že jeho nárok *nemôže byť premlčaný, pretože sa vlastnícke právo nepremlčuje*.

Okresný súd žalobu sťažovateľa o náhradu škody spôsobenej uvedeným nezákonným rozhodnutím okresného súdu rozsudkom z 20. februára 2003 č. k. 8 C 69/02-43 zamietol predovšetkým z dôvodu, že „podľa § 4 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu

spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný“. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, krajský súd však svojím rozsudkom zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15 Co 131/2003 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a bol toho názoru, že „okresný súd správne vo veci rozhodol, keďže navrhovateľ nepreukázal základnú podmienku pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a to existenciu rozhodnutia príslušného orgánu o zrušení rozhodnutia, ktorým mala byť škoda spôsobená pre nezákonnosť. Navrhovateľ existenciu takéhoto rozhodnutia nepreukázal, ba práve naopak, bolo preukázané, že rozhodnutie, ktoré navrhovateľ považoval za nezákonné, bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu a jeho dovolanie bolo zamietnuté“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta, že jeho „*podmienky na uplatnenie nároku na náhradu škody podľa § 3 zákona č. 58/1969 si súd úmyselne nevšima*“ napriek tomu, že „*využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu súdu odvolanie (...)*“, ako aj dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom relevantnom rozhodnutí uviedol, že „*keď majetok neprešiel na štát, patrí oprávnenej osobe finančné vyrovnanie*“, a nie podiely na základnom imaní poľnohospodárskeho družstva, tak ako to určil okresný súd vo svojom rozsudku z 27. apríla 1995 č. k. 17 C 234/93-136. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd a krajský súd „*sa úmyselne nezaoberal*“ ustanoveniami „*§ 3 a 4 odst. 2 zákona 58/1969 Zb.*“, pretože podľa sťažovateľa tieto ustanovenia citovaného zákona „*úplne anulujú argumentáciu*“ uvedenú v napadnutom rozsudku okresného súdu a krajského súdu. Podľa sťažovateľa „*je až zarážajúce poškodenému nič nedať za zničený dom, koliby a trvalý porast*“. Sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu neboli spravodlivé, súdy neboli nezávislé a nechránili „*moje základné právo v majetkovej veci*“, a ďalej dodáva, že „*je až zarážajúci výklad práva a zákonov uvedenými súdmi*“, a preto sa obracia so svojou sťažnosťou na ústavný súd a domáha sa toho, aby ústavný súd rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici z 20. februára 2003 č. k. 8 C 69/02-43 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15

Co 131/2003 zrušil a zaviazal Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, poskytnúť „*finančnú náhradu sťažovateľovi za dom, koliby a trvalý porast 123 669 Sk a úroky z tejto sumy vo výške 155 194 Sk, ako aj trovy konania*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Z obsahu podania vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy postupom a rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici z 20. februára 2003 č. k. 8 C 69/02-43 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15 Co 131/2003.

Sťažovateľ vo svojom podaní na ústavný súd namietal „*nezávislosť sudcu rozhodovať spravodlivo*“ podľa ústavy a zákonov, a poukázal na to, že okresný súd ani krajský súd napadnutými rozhodnutiami „*nechráni moje základné právo v majetkovej veci*“. Ďalej sťažovateľ uviedol, že postup okresného súdu a krajského súdu „*v predmetnej kauze je veľmi neobjektívny, takmer nepochopiteľný, odporuje v plnom rozsahu reštitučným zákonom, ba čo viac aj Európskej konvencii o ochrane ľudských práv*“. Podľa sťažovateľa „*je až zarážajúci výklad práva a zákonov uvedenými súdmi*“.

Ústavný súd konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ napadol tak rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmavať rozsudok okresného súdu, pretože o odvolaní voči tomuto rozsudku rozhodoval krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv postupom a rozsudkom krajského súdu zo 17. septembra 2003 sp. zn. 15 Co 131/2003, sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, nevyplýva žiadna možnosť porušenia čl. 46 ods. 3 ústavy, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, teda kvalifikovaným právnym zástupcom, neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s názorom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ *„nepreukázal základnú podmienku pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a to existenciu rozhodnutia príslušného orgánu o zrušení rozhodnutia, ktorým mala byť škoda spôsobená pre nezákonnosť. Navrhovateľ existenciu takéhoto rozhodnutia nepreukázal, ba práve naopak, bolo preukázané, že rozhodnutie, ktoré navrhovateľ považoval za nezákonné, bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu a jeho dovolanie bolo zamietnuté“*.

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, lebo podľa svojho presvedčenia „splnil podmienky na uplatnenie nároku na uplatnenie škody podľa § 3 zákona č. 58/69“, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Posúdenie podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, v danom prípade postupom a rozhodnutím krajského súdu, namietané nedostatky nevykazuje, preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2003